

Samarbeidserklæring

om raskere integrering av innvandrere med fluktbakgrunn i arbeidslivet

---

31. mai 2016

Arbeids- og
sosialdepartementet

NHO

ARBEIDSGIVERFORENINGEN
SPEKTER

akademikerne

Høsten 2015 økte asyltilstrømmingen til Norge sterkt. Hovedorganisasjonene i arbeidslivet engasjerte seg i flyktningsspørsmålet og kom med innspill til ulike tiltak og løsninger. Temaet ble tatt opp i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR) høsten 2015, og i februar 2016 satte rådet ned en arbeidsgruppe for å utrede tiltak nærmere. Arbeidsgruppens forslag er vedlagt dette dokumentet, og inneholder en skisse til et hurtigspor. Rådet gir sin tilslutning til forslaget.

I Meld. St. 30 (2015-2016) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk* legger regjeringen fram en rekke tiltak som skal bidra til at innvandrere med fluktbakgrunn kommer raskere i arbeid eller utdanning. En viktig del av satsingen er å gi introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere et mer arbeidsrettet innhold.

Utgangspunktet for samarbeidet:

- Den norske velferdsmodellen er avhengig av høy sysselsetting.
- Den norske arbeidslivsmodellen skal videreføres med høye standarder og et velregulert arbeidsliv, og den norske modellen for lønnsdannelsen skal ivaretas.
- Det er betydelige inkluderingsutfordringer for flere grupper på arbeidsmarkedet, for eksempel innvandrere, arbeidsløse, ungdom og personer med svake formelle kvalifikasjoner.
- Kvalifisering og kompetanseutvikling er viktig for å komme inn i arbeidslivet, for jobbfastholdelse og for å bygge opp under et velfungerende arbeidsliv.
- Arbeidslivet er en viktig arena for integrering og læring.

For å legge til rette for en stabil tilknytning til arbeidslivet for innvandrere med fluktbakgrunn er det nødvendig å:

- Tilby tidlig kartlegging av kompetanse og godkjenning av utdanning.
- Gi tilbud om realkompetansevurdering der det er relevant.
- Differensiere og individuelt tilpasse introduksjonsprogrammet til den enkeltes behov, kompetanse og interesser.
- Komme tidlig i gang med språkopplæring og integreringsarbeid.
- Øke arbeidsrettingen og styrke kompetanseinnholdet i integreringstiltakene.
- Etablere et raskere spor inn i arbeidslivet for innvandrere med fluktbakgrunn med etterspurt kompetanse og gode forutsetninger for å komme raskt i arbeid.
- Sørge for tett oppfølging, læring og kompetanseoppbygging underveis.
- Gi Arbeids- og velferdsetaten hovedansvaret for tiltakene i hurtigsporet sammen med kommunene.

Samarbeidspartene vil understreke at kvalifisering skal være hovedsporet for å få flere innvandrere med fluktbakgrunn inn i arbeidslivet. Det er nødvendig for å ivareta den norske modellen som har gitt høy sysselsetting, omstillingsevne og et arbeidsliv hvor man lærer på jobben.

Et hurtigspor

For innvandrere med fluktbakgrunn som kan klare seg uten lange, forutgående opplæringsløp, foreslår samarbeidspartene tiltak som kan fremme en rask og direkte inkludering i arbeidslivet gjennom et hurtigspor. Det vil både kunne omfatte tiltak som midlertidig er innrettet mot å redusere arbeidsgivers kostnader og risiko, og tilbud om ulike former for kompetanseheving, som blant annet språkopplæring.

Som forsterkede arbeidsmarkedspolitiske virkemidler går samarbeidspartene inn for å ta i bruk lønnstilskudd og ulike tilretteleggings- og oppfølgingsordninger som blant annet mentorstøtte på arbeidsplassen. Deltakere i introduksjonsprogrammet som ikke omfattes av hurtigsporet, og som

trenger lengre tid i programmet før de prøver seg i arbeidslivet, vil også ha tilgang til disse virkemidlene og andre kompetansehevende tiltak. Lønnstilskudd, oppfølgingsordninger og støtte til tilrettelegging er tiltak som allerede eksisterer. Samarbeidspartene legger til grunn at det ikke skal etableres egne ordninger for flyktninger.

Et forsterket samarbeid mellom myndighetene og arbeidslivets parter vil ha flere ulike formål.

I det videre arbeidet vil partene i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd:

- Aktivt bidra til å framskaffe flere og varierte tiltaksplasser i det ordinære arbeidslivet.
- Aktivt bidra til at innvandrere med fluktbakgrunn får arbeidstrening og jobb i tråd med sin utdanning og kompetanse.
- Aktivt legge til rette for opplæring og kompetansehevingstiltak i arbeidslivet.
- Spre informasjon til bedrifter, virksomheter og tillitsvalgte og motivere til inkludering.
- Spre kunnskap om hurtigsporet og informasjon om virkemidler og hva som bidrar til raskere overgang til arbeid.
- Aktivt bidra til et inkluderende arbeidsmiljø på den enkelte arbeidsplass.

Myndighetene har ansvar for å legge til rette for å:

- Kartlegge den enkeltes kompetanse i mottaksfasen.
- Gi tilbud om tidlig karriereveiledning gjennom blant annet mer aktiv bruk av karrieresentrene.
- Tilby norskopplæring i mottaksfasen og som en integrert del av deltakelsen i arbeidslivet.
- Utarbeide individuelle opplegg for deltakerne i introduksjonsprogrammet rett etter bosetting som inkluderer opplæring og utdanning der det er behov for det.
- Vurdere den enkeltes behov for arbeidsrettet bistand og kompetanseheving som grunnlag for hurtigsporet.
- Tilrettelegge for gode koblinger mellom kompetansen til innvandrere med fluktbakgrunn og det lokale arbeidslivet.
- Sikre tett oppfølging og støtte til deltakere og virksomheter i hurtigsporet, og gi tilbud om blant annet arbeidsmarkedstiltak.

Samarbeidspartene vil i arbeidet med hurtigsporet vurdere å ta i bruk og utvikle etablerte samarbeidsarenaer på regionalt og lokalt nivå og etablere møteplasser knyttet til bestemte bransjer. Myndigheter og parter vil ta initiativ til å sette i gang forsøk med treparts bransjeprogram i en bransje hvor det er etterspørsel etter arbeidskraft.

Resultatene av samarbeidet vil bli fulgt opp gjennom egne rapporteringer og evalueringer.

Arbeids- og sosialdepartementet

Landsorganisasjonen i Norge

Næringslivets Hovedorganisasjon

Unio

KS

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Hovedorganisasjonen Virke

Akademikerne

Arbeidsgiverforeningen Spekter